

TES
GERITSEN
GREŠNIK

Preveo
Nikola Pajvančić

■ Laguna ■

Naslov originala

Tess Gerritsen
THE SINNER

Copyright © 2003 by Tess Gerritsen

Translation Copyright © 2009, 2016 za srpsko izdanje,
LAGUNA

Edicija LAGUNA UZ VAS

1. SNOVI O ZABRANJENOM VOĆU, Fatima Mernisi
2. PORUKA U BOCI, Nikolas Sparks
3. LJUBAV JE UŠETALA, Marisa de los Santos
4. OSLUŠKIVANJE SRCA, Jan-Filip Zendker
5. DAMA U PLAVOM, Havijer Sijera
6. SICILIJANAC, Mario Puzo
7. NESTAO ZAUVEK, Harlan Koben
8. PITANJA I ODGOVORI, Vikas Svarup
9. JEDAN DAN, Dejvid Nikols
10. DEVOJKA SA BISERNOM MINĐUŠOM, Trejsi Ševalije
11. SUZANIN DNEVNIK ZA NIKOLASA, Džejms Paterson
12. BADEM, Nedžma
13. NA PRVI POGLED, Nikolas Sparks
14. POSLEDNJA GETEOVA LJUBAV, Martin Valzer
15. DAMA I JEDNOROG, Trejsi Ševalije
16. SEĆAŠ ME SE, Sofi Kinsela
17. PANTERKA, Stefani dez Or
18. ISTINSKI VERNIK, Nikolas Sparks
19. GREŠNIK, Tes Geritsen

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Mojoj majci Rubi Dž. S. Tom, s ljubavlju

IZRAZI ZAHVALNOSTI

Najiskrenije zahvaljujem:

Piteru Marsu i Brusu Blejku, za njihovo poznavanje Bostonske policije.

Dr Margaret Grinvald, zato što mi je omogućila da zavirim u svet sudskih patologa.

Đini Sentrelo, na njenom neumornom entuzijazmu.

Lindi Marou, lektoru iz sna svakog pisca.

Selini Voker, mom čudotvorcu preko bare.

Džejn Berki, Donaldu Kliriju i divnim ljudima u Agenciji Džejn Rotrouzen.

Meg Ruli, mom agentu, vitezu i zvezdi vodilji. Niko to ne radi bolje od tebe.

I mom mužu Džejkobu, i dalje mom najboljem prijatelju, posle svih ovih godina.

PROLOG

Andra Pradeš

Indija

Vozač nije hteo da ga vozi dalje.

Pre nekih kilometar i po, odmah pošto su prošli napušteno *Oktagonovo* hemijsko postrojenje, asfalt se pretvorio u zaraslu zemljanu stazu. Vozač se žalio da mu rastinje grebe auto i da zbog nedavnih kiša ima blata u kome može da se zaglibi. I šta bi onda bilo s njima? Ostali bi tu, dvesta kilometara od Hajderabada. Hauard Redfild je slušao vozačevu žalopojku svestan da je ona samo izgovor, a ne pravi razlog zbog kojeg vozač neće da nastavi. Niko rado ne priznaje strah.

Redfild nije imao izbora, dalje će morati peške.

Nagnuo se napred da kaže nešto vozaču na uho i osetio neprijatni miris njegovog znoja. U retrovizoru, sa koga su se njihale perle, video je vozačeve tamne oči kako ga gledaju. „Sačekaćeš me ovde, je li tako?“, upitao je Redfild. „Ostani na ovom mestu, na putu.“

„Koliko dugo?“

„Otprilike sat vremena, Koliko bude potrebno.“

„Lepo vam kažem, nema tamo ništa da se vidi. Niko više nije tamo.“

„Samo me ti čekaj ovde, važi? Čekaj. Platiću dvostruko kada se vratimo u grad.“

Redfild je uzeo svoj ranac, izašao iz klimatizovanog automobila, i istog trenutka zaplivaao u moru vlage. Ranac nije nosio još od studentskih dana, kada je lutao Evropom bez prebijene pare, i osećao se malo folirantski što ga, u pedeset prvoj godini, prebacuje preko gojaznih ramena. Ali biće proklet ako u ovom parnom kupatilu od zemlje krene nekud bez flaše pročišćene vode za piće, sredstva protiv insekata, kreme za sunčanje i leka protiv proliva. I fotoaparata; fotoaparat nikako nije smeo da ostavi.

Stajao je i znojio se na jari kasnog popodneva, digao pogled ka nebu i pomislio: divno, sunce zalazi, a u suton komarci navaljuju. Stiže vam večera, gadovi mali.

Krenuo je stazom. Visoka trava ga je okružila i naleteo je na kaljugu, duboka cipela potonula mu je do članka u blato. Bilo je očigledno da ovim putem mesecima nije prošlo nijedno vozilo i da se majka priroda brzo vratila da ponovo preuzme vlast nad zemljom koja joj pripada. Osvrnuo se preko ramena i video da automobila više nema na vidiku, što ga je uznemirilo. Može li da veruje vozaču da će ga sačekati? Jedva je pristao da ga doveze dovde i postajao je sve uznemireniji dok su poskakivali po sve neravnijem putu. Ovde ima zlih ljudi, rekao je vozač, u ovoj oblasti dešavaju se užasne stvari. Obojica mogu da nestanu, i ko će doći da ih traži?

Redfild je nastavio napred.

Vlažni vazduh kao da se sklapao oko njega. Čuo je mućkanje vode u flaši u rancu, i već je bio žedan, ali nije zastao da pije. Pošto je do mraka ostalo samo nekih sat vremena, morao je da ide dalje. Insekti su zujali u travi i čuo je još nešto, sigurno ptice koje se dozivaju u krošnjama drveća svuda oko njega, ali taj zvuk nije bio nalik ni na jedan ptičji zov koji je ranije čuo. Sve je u ovoj zemlji delovalo čudno i nestvarno, i on se vukao u transu dok mu je znoj klizio

niz grudi. Ritam njegovog disanja ubrzavao se sa svakim korakom. Sudeći po mapi, razdaljina bi trebalo da je samo dva kilometra, ali mu se činilo da hoda čitavu večnost, a čak ni novi sloj sredstva protiv insekata nije obeshrabrivao komarce. Uši su mu bile pune njihovog zujanja, a lice mu se pretvaralo u masku od plikova.

Ponovo se sapleo i pao na kolena u visokoj travi. Onda je tu ostao da čuči, boreći se za dah, toliko obeshrabren i iscrpen da je shvatio kako je došlo vreme za povratak. Da se vrati avionom u Sinsinati, podvijenog repa. Kukavičluk je, na kraju krajeva, daleko bezbedniji. I lakši.

Teško je uzdahnuo, upro rukom o zemlju da se pridigne, a onda se ukipio. Nešto je svetlucalo tamo među zelenim vlatima, nešto metalno. Bilo je to samo jeftino limeno dugme, ali ga je u tom trenutku on doživeo kao znak. Talisman. Stavio ga je u džep, ustao i nastavio da hoda.

Samo stotinak metara dalje, staza je odjednom izbila na prostranu čistinu okruženu visokim stablima. Na suprotnom kraju stajala je usamljena građevina, niska kućica od cigala, sa zardalim limenim krovom. Grane su šuš kale, a trava se njihala na blagom vetru.

Ovo je to mesto, pomislio je. Ovde se to desilo.

Odjednom mu se sopstveno disanje učinilo preglasno. Zatutnjalog srca skinuo je ranac, otvorio ga i izvadio foto-aparat. Zabeleži sve, pomislio je. *Oktagon* će pokušati da te proglasi za lažova. Uradiće sve što je u njihovoj moći da te diskredituju, zato moraš biti spreman da se braniš. Moraćeš da dokažeš da govoriš istinu.

Zakoračio je na čistinu, ka gomili pocrnelih grana na zemlji. Kada ih je razgrnuo vrhom cipele, osetio je miris izgorelog drveta. Ustuknuo je, a jeza mu je prošla kičmom.

Bio je to ostatak pogrebne lomače.

Skinuo je znojavim šakama poklopac sa objektivu i počeo da snima. Oka priljubljenog uz tražilo, snimao je sliku za slikom. Spaljene ostatke kolibe. Dečju sandalu kako leži na travi. Krpicu jarkih boja, otrgnutu od sarija. Kuda god bi pogledao, video je smrt.

Naglo se okrenuo udesno, zid zelenila proleteo mu je kroz kadar, i taman je bio spreman da snimi novu sliku kada mu se prst sledio na dugmetu.

Ivicom kadra protrčala je neka prilika.

Spustio je fotoaparat, ispravio se, pa se zagledao među drveće. Sada ništa nije video, samo njihanje grana.

Tamo – je li to bio neki pokret, na samom rubu njegovog vidnog polja? Učinilo mu se da je video obris nečega tamnog kako se ljulja među drvećem. Majmun?

Mora da nastavi sa snimanjem. Noć brzo stiže.

Prošao je pored kamenog bunara pa krenuo ka zgradi sa limenim krovom, pantalone su mu šuš kale kroz travu, u hodu se osvrtao levo-desno. Drveće kao da je imalo oči, i sve su bile uprte u njega. Dok se približavao zgradi, video je da su zidovi čađavi od vatre. Pred vratima se nalazilo brdašće od pepela i pocrnelog granja. Još jedna pogrebna lomača.

Zaobišao ju je, pa pogledao kroz vrata.

U prvom trenutku, jedva je nešto razaznao u mračnoj unutrašnjosti. Dnevna svetlost brzo je jenjavala, a unutra je bilo još tamnije, preovladavale su nijanse crne i sive. Na trenutak je zastao je da mu se oči priviknu. Sa sve većom nevericom primetio je blesak sveže vode u zemljanom ćupu. Miris začina. Kako je to moguće?

Iza njega puče grančica.

Brzo se okrenuo.

Na čistini je stajala usamljena prilika. Svuda oko njih drveće se smirilo, i čak su i ptice utihnule. Prilika je krenula ka njemu, čudnim i trzavim korakom, i zaustavila se tek na korak-dva od njega.

Redfildu je ispao fotoaparat iz ruku. Ustuknuo je, užasnuto zureći.

Bila je to neka žena. I nije imala lice.

JEDAN

Zvali su je Kraljica Mrtvih.

Mada joj to nikada niko nije rekao u lice, doktorka Mora Ajls ponekad je čula taj nadimak prošaputan iza leđa dok se kretala duž mračnog trougla svog posla, između sudnice, mesta zločina i mrtvačnice. Ponekad bi osetila prizvuk mračne zajedljivosti: *Ha ha, eno je, naša darkerska kraljica, ide po nove podanike*. Ponekad se u tim šapatima čuo i nelagodan drhtaj, poput žagora bogobojažljivih kada bezbožni stranac prođe blizu njih. Bio je to nemir ljudi koji ne mogu da shvate zašto je odlučila da prati trag smrti. Uživa li u tome, pitali su se. Da li su joj dodir hladnih tela i smrad truleži toliko privlačni da je okrenula leđa živima? Misle da to nipošto nije normalno i upućuju joj uznemirene poglede, primećuju detalje koji samo pojačavaju njihovo uverenje da je ona čudakinja. Bleda koža, crna kosa ošišana u strogu paž frizuru. Ruž za usne kao crvena posekotina. Ko još stavlja ruž kada izlazi na mesto zločina? Najviše od svega ih uznemirava njena stalženost, njen hladan, kraljevski pogled dok razgleda užase koje oni sami jedva mogu da podnesu. Za razliku od njih, ona ne skreće pogled. Umesto toga se približava i pažljivo posmatra, dodiruje. Njuši.

A posle, pod blistavim svetlom laboratorije za autopsiju, seče.

I sada je sekla, skalpel je prosecao ledenu kožu, i potkožno salo koje se presijavalo masno i žuto. Čovek koji je voleo hamburgere i pomfrit, pomislila je dok je makazama sa oprugom sekla rebra i širila trouglasti štit grudne kosti kao kada neko otvara vrata ormara da otkrije dragocenosti u njemu.

Srce je ležalo ušuškano na sunderastoj postelji pluća. Pedeset devet godina je pumpalo krv kroz telo gospodina Semjuela Najta. Raslo sa njim, ostarilo sa njim, preobrazilo se, isto kao on, iz zategnutog mišića mladosti u ovo masno tkivo. Sve pumpe na kraju otkazu, a to se desilo i s pumpom gospodina Najta dok je sedeo u hotelskoj sobi u Bostonu, ispred uključenog televizora, sa čašom viskija iz mini-bara na noćnom stočiću.

Nije zastala da se upita koje su mu bile poslednje misli, je li osetio bol ili strah. Mada je istražila njegova najskrovitija mesta, mada mu je otvorila kožu i držala njegovo srce u ruci, gospodin Semjuel Najt za nju je ostao stranac, nem i nenametljiv, koji spremno otkriva svoje tajne. Mrtvi su strpljivi. Ne žale se, ne prete, ne moljakaju.

Mrtvi ne mogu da vas povrede; to mogu samo živi.

Radila je staloženo i vešto, preparišući organe grudnog koša, i stavila oslobođeno srce na radnu površinu. Napolju se prvi decembarski sneg kovitlao kroz vazduh, bele pahulje šaputale su po prozorima i hujale uličicama. Ali ovde, u laboratoriji, čuli su se samo voda što teče i šuštanje ventilatora. Njen pomoćnik Jošima kretao se neprirodno tiho, naslućivao je šta će ona da zatraži, pojavljivao se kad god bi joj zatrebao. Zajedno su radili tek godinu i po dana, ali već su delovali kao jedan organizam, povezani telepatijom dva logička uma. Nije ga zamolila da preusmeri lampu; to je već bilo urađeno, svetlost je obasjavala mokro srce, a makaze su čekale da ih uzme.

Tamno prošarani zid desne komore i beli apikalni ožiljak pričali su tužnu priču ovog srca. Stari infarkt, od pre više meseci ili čak godina, već je uništio deo zida leve komore. Onda se, negde u poslednja dvadeset četiri sata, desio novi infarkt. Tromb je začepio desnu koronarnu arteriju, sprečivši dotok krvi u mišić desne komore.

Uzela je uzorak tkiva za histološku analizu, iako je već znala šta će videti pod mikroskopom. Zgrušavanje i nekroza. Invazija belih ćelija, koje se kreću kao odbrambena vojska. Možda je gospodin Semjuel Najt pomislio da je teskoba u grudima samo posledica lošeg varenja. Prejak ručak, nije trebalo da pojede onaj silni crni luk. Možda će nešto za varenje rešiti stvar. Ili je možda bilo i zloslutnijih znakova na koje je rešio da se ne obazire: pritisak u grudima, zadihanost. Sigurno nije bio svestan da doživljava srčani napad.

Da će, dan kasnije, umreti od aritmije.

Srce je sada ležalo otvoreno na stolu. Pogledala je torzo, iz koga su bili izvađeni svi organi. Tako se završio vaš poslovni put u Boston, pomislila je. Nikakvih iznenađenja. Nema nikakvih tragova nasilja, osim onoga kome ste sami svakodnevno izlagali svoje telo, gospodine Najte.

Zazujao je interfon. „Doktorko Ajls?“ Bila je to Luiz, njena sekretarica.

„Da?“

„Detektivka Ricoli na drugoj liniji. Da vam prebacim vezu?“

„Može.“

Mora je skinula rukavice i otišla do telefona na zidu. Jošima, koji je prao instrumente u sudoperi, zavrnuo je slavinu. Okrenuo se da je posmatra svojim očima nemog tigra, dobro svestan šta znači poziv Ricolijeve.

Kada je naposljetku spustila slušalicu, Mora je videla pitanje u njegovom pogledu.

„Danas je rano počelo“, rekla je. Onda je skinula mantil i izašla iz mrtvačnice da primi još jednog podanika u svoje kraljevstvo.

Jutrošnja vejavica pretvorila se u opasnu mešavinu snega i bljuzgavice, a čistača i njihovih vozila nije bilo ni od korova. Oprezno je vozila Džamejka rivervejem, gume su pljuskale kroz duboku bljuzgavicu, brisači su grebali po smrznutom vetrobranu. Bila je to prva mećava te zime i vozači su tek morali da se naviknu na uslove. Već ih je nekolicina sletela sa drumu, i ona je prošla parkirana patrolna kola, s upaljenim svetlima, i policajca koji stoji pored vozača šlepera dok obojica zure u kola u jarku.

Gume njenog leksusa počele su da proklizavaju, prednji deo kola zaneo se ka suprotnoj traci. Uspaničena, nagazila je na kočnicu i osetila kako automatska kontrola proklizavanja stupa u dejstvo. Vratila je auto u svoju kolovoznu traku. Zajebi ovo, pomislila je zatutnjalog srca. Selim se nazad u Kaliforniju. Sasvim je usporila, ne hajući što joj trube i što sad čitava traka mili. Samo napred, pretekните me, budale. Upoznala sam na svom stolu previše vozača kao što ste vi.

Stigla je na Džamejka plejn, zapadnu bostonsku četvrt dostojanstvenih starih vila i prostranih travnjaka, tihih parkova i šetališta pored reke. Leti je to bila oaza zelenila u buci i jari velegrada kakav je Boston, ali danas, pod sumornim nebom, dok je vetar šibao po golim travnjacima, četvrt je delovala pusto.

Kuća koju je tražila delovala je najzloslutnije od svih, uvučena iza visokog kamenog zida uz koji se pentrao zamršeni bršljan. Zid koji je zaista prepreka za spoljašnji svet, pomislila je. Sa ulice je videla samo gotske vrhove šiljatog krova i jedan

prozor na zabatu koji ju je posmatrao poput tamnog oka. Policijski automobil parkiran blizu kapije potvrdio joj je da je našla pravu adresu. Do sada je stiglo tek nekoliko vozila – prethodnica, pre dolaska veće vojske policijskih tehničara.

Parkirala se na drugoj strani ulice i spremila za prvi udar vetra. Kada je izašla iz automobila, cipela joj se okliznula; poletela je ka zemlji i tek u poslednjem trenutku održala ravnotežu, uhvativši se za vrata kola. Pošto se uspravila, osetila je ledenu vodu kako joj curi niz listove sa natopljenih skuta kaputa, koji su pali u bljuzgavicu. Nekoliko trenutaka samo je stajala, dok joj je vetar šibao lice, zaprepašćena kako se to brzo desilo.

Pogledala je preko ulice policajca koji je sedeo u svojim kolima i videla da je posmatra, i da ju je sigurno video kako se omakla. Povređenog ponosa, zgrabila je torbu sa prednjeg sedišta, zalupila vrata i, što je dostojanstvenije mogla, prešla zaleđenu ulicu.

„Dobro ste, doktorka?“, upitao je policajac kroz prozor kola, zabrinutim glasom koji joj stvarno nije prijao.

„Dobro sam.“

„Pazite se u tim cipelama. U dvorištu je još klizavije.“

„Gde je detektivka Ricoli?“

„Svi su u kapeli.“

„A gde je to?“

„Ne možete da promašite. Vrata s velikim krstom.“

Nastavila je do kapije, ali je onda ustanovila da je ova zaključana. Sa zida je visilo gvozdeno zvono; povukla je užu i srednjovekovna zvonjava koja se začula polako je izbleдела u tiho kuckanje susnežice. Odmah ispod zvona nalazila se bronzana ploča, čiji je natpis delimično sakrivalo smeđe lišće bršljana.

OPATIJA GREYSTOUNS

SESTRINSTVO NAŠE GOSPE OD BOŽANSKOG SVETLA.

*„Žetve je mnogo, a poslenika malo.**Zato se molite gospodaru žetve
da izvede poslenike na žetvu svoju.“*

Sa druge strane kapije iznenada se pojavila žena umotana u crno: prišla je toliko tiho da se Mora trgnula kada je videla lice koje zuri u nju kroz rešetke. Bilo je to prastaro lice, duboko izborano kao da će se urušiti u sebe, ali su oči bile blistave i bistre kao ptičje. Časna sestra nije progovarala, samo ju je upitno pogledala.

„Ja sam doktorka Ajls, medicinski istražitelj“, rekla je Mora. „Došla sam na poziv policije.“

Vrata se uz škripu otvoriše.

Mora je ušla u dvorište. „Tražim detektivku Ricoli. Rekli su mi da je u kapeli.“

Časna sestra je pokazala pravo preko dvorišta. Onda se okrenula i polako otišla kroz najbliža vrata, ostavivši Moru da sama nađe put do kapele.

Snežne pahulje su se kovitlale i plesale među iglicama susnežice, poput belih leptira koji kruže oko svojih tromih rođaka. Najkraći put vodio je pravo preko dvorišta, ali je kamenje bilo presvučeno ledom, a Morine cipele glatkih đonova već su se pokazale neprikladnim za takvu podlogu. Umesto toga krenula je natkrivenom stazom koja je vodila oko dvorišta. Mada je tu bila zaklonjena od susnežice, ništa je nije štitilo od vetra, koji je brijao kroz kaput. Hladnoća ju je zapanjila, ponovo je podsetila koliko decembar ume da bude surov u Bostonu. Veći deo života provela je u San Francisku, gde su snežne pahuljice predstavljale retku radost, a ne muku kao ove bele koprive što se kovitlaju ispod strehe

i žare joj lice. Prišla je zgradi i čvršće se umotala u kaput dok je prolazila kraj mračnih prozora. Kroz kapiju je dopirao slabšan zvuk saobraćaja sa Džamejka riverveja. Ali ovde, među ovim zidovima, čula je samo tišinu. Da nije stare redovnice koja ju je primila, mislila bi da je čitavo imanje napušteno.

Zato je bila zatečena kada je videla tri lica kako zure u nju kroz prozor. Časne sestre su stajale u nemoj kompoziciji, poput tamno odevenih duhova iza stakla, gledale su uljeza kako zadire dublje u njihovo svetište. Pogledi su im istovremeno skrenuli za njom dok je prolazila.

Preko ulaza u kapelu bila je razvučena žuta policijska traka, koja je sada omlitavela na vetru, i visila obložena susnežicom. Digla je traku, zakoračila ispod nje i otvorila vrata.

Zaslepio ju je blic fotoaparata pa se ukipila, vrata su zaštitala iza nje dok su se zatvarala, a ona treptala da izbriše blesak koji joj se urezao u mrežnjače. Kada joj se vid izbio, ugledala je nizove drvenih klupa i bele zidove, i na suprotnom zidu ogromno raspeće okačeno iznad oltara. Bila je to hladna i stroga odaja, a njenu sumornost samo su naglašavali vitraži na prozorima, koji su propuštali tek pokoji mutan tračak svetla.

„Ne mrdajte. Pazite gde stajete“, rekao je fotograf.

Mora je pogledala dole u kameni pod i videla krv. I otiske stopala – pravu zbrku od otisaka, zajedno s medicinskim otpacima. Poklopci špriceva i pocepane kesice. Ostavili su ih ljudi iz hitne pomoći. Ali telo nije videla.

Pogled joj je krenuo u širem luku, preko izgaženog belog platna u prolazu između klupa, crvenih mrlja na njima. Vide-la je sopstveni dah u toj ledenoj sobi, temperatura kao da se dodatno spustila, i jeza je narastala dok je ona tumačila krv, pratila kojim su redom mlazevi padali na klupe, shvatala šta se ovde desilo.

Fotograf je nastavio da snima, i blic bi svaki put nasrnuo na Morine oči.

„Hej, doktorka?“ U prednjem delu kapele, iza klupa se pojavila čupava crna kosa kada je detektivka Džejn Ricoli ustala i mahnula. „Žrtva je ovde.“

„A šta je s ovom krvlju pored vrata?“

„To je od druge žrtve, sestre Ursule. Hitna ju je odvezla u Svetog Franju. Ima još krvi po središnjem prolazu i otisaka stopala koje pokušavamo da sačuvamo, zato bi bilo bolje da obideš sleva. Drži se zida.“

Mora je zastala da navuče papirne natikače na cipele, a onda oprezno obišla okolo po sobi, leđima dodirujući zid. Tek kada je izbila ispred prvog reda klupa, ugledala je telo časne sestre okrenuto na leđa; materijal njene halje bio je nalik na crno jezero koje na ivicama postaje crveno. Obe šake su već bile smeštene u kese, da se očuvaju dokazi. Moru je iznenadila mladost žrtve. Časna sestra koja joj je otvorila kapiju, kao i one koje je videla kroz prozor, bile su starice. Ova žena je bila mnogo mlađa. Imala je nezemaljsko lice, svetloplave oči sleđene u pogledu sablasnog spokojstva. Bila je gologlava, kratko postrижene plave kose. Svaki užasan udarac jasno se video na iskidanoj koži temena, ulegnućima u lobanji.

„Zvala se Kamila Maginis. Sestra Kamila. Rođena u Hajanisporthu“, rekla je Ricolijeva, zvučeći hladno i poslovno, kao detektivi s televizije. „Prva iskušénica koju su primili za poslednjih petnaest godina. U maju je trebalo da položi poslednje zavete.“ Zastala je pa dodala: „Bilo joj je samo dvadeset godina“, i kroz njenu masku blesnuo je bes.

„Tako mlada.“

„Aha. Izgleda da ju je na smrt pretukao.“

Mora je navukla rukavice i čučnula da pregleda smrtonosne povrede. Oruđe kojim su nanesene ostavilo je uzane,

nepravilne posekotine na lobanji. Delići kosti virili su kroz pokidanu kožu, a nešto sive mase procurilo je napolje. Mada je koža lica bila mahom netaknuta, poprimila je tamnoljubičastu boju.

„Umrlo je ležeći na stomaku. Ko ju je okrenuo na leđa?“

„Sestre koje su je našle“, odgovorila je Ricolijeva. „Htele su da joj opipaju puls.“

„Kada su tačno žrtve nađene?“

„Oko osam ujutro.“ Ricolijeva je pogledala na sat. „Pre skoro dva sata.“

„Znaš li šta se desilo? Šta su ti sestre rekle?“

„Teško je od njih izvući nešto korisno. Sada ih je ostalo samo četrnaest, i sve su u šoku. Misle da su ovde bezbedne. Da ih bog čuva. A onda provali neki ludak.“

„Ima li znakova nasilnog ulaska?“

„Nema, ali na imanje nije teško ući. Svi zidovi su obrasli bršljanom – lako ih je preskočiti. A tu je i stražnja kapija, vodi u polje gde imaju baštu. Počinilac je mogao i onuda da uđe.“

„Otisci stopala?“

„Nekoliko ovde unutra. Ali napolju ih je do sada sigurno pokrio sneg.“

„Znači, ne znamo je li zaista provalio. Mogao je i da bude pušten na glavnu kapiju.“

„Ovo je zatvoren red, doktorka. Nikome nije dozvoljeno da uđe na glavnu kapiju sem parohijskom svešteniku, kada dođe da održi misu i da ih ispovedi. A tu je takođe i gospođa koja im kuva i pere. Puštaju je da dovede svoju kćerku kada nema ko da je čuva. Opatica je to odobrila. A sestre nikada ne izlaze. Idu samo doktoru i ako se desi nešto vanredno s njihovim najbližima.“

„S kim si do sada razgovarala?“

„S glavnom opaticom, majkom Meri Klement. I s dvema sestrama koje su našle žrtve.“

„Šta su ti rekle?“

Ricolijeva je odmahнула glavom. „Ništa nisu videle, ništa nisu čule. Mislim da ni ostale neće mnogo moći da nam kažu.“

„Zašto?“

„Jesi li videla koliko su stare?“

„To ne znači da su izlapele.“

„Jednu je nedavno strefio šlog, a dve pate od Alchajmerove bolesti. Većina spava u sobama koje ne gledaju na dvorište, tako da ništa nisu mogle da vide.“

U početku je Mora samo čučala iznad Kamilinog tela, nije ga dodirivala. Pružala je žrtvi poslednji trenutak dostojanstva. Sada ništa ne može da ti naudi, pomislila je. Počela je da prepipava teme, i osetila krckanje kada su se komadići kosti pomerili ispod kože. „Višestruki udarci. Svi u teme i potiljak...“

„A modrice na licu? Ili su to samo mrtvačke pege?“

„Jesu. I fiksirane su.“

„Znači, udarci su došli otpozadi. I odozgo.“

„Napadač je verovatno bio viši.“

„Ili je ona klečala. A on stajao iznad nje.“

Mora je zastala, dodirujući hladnu kožu, ukočena od stranog i tužnog prizora te mlade redovnice koja kleči pred napadačem, a on joj udarcima zasipa pognutu glavu.

„Kakvo to đubre na smrt mlati časne sestre?“, upitala je Ricolijeva. „Jebem mu mater, u kakvom to svetu živimo?“

Mora se namrštila na detektivkine reči. Mada nije pamtila kada je poslednji put kročila u crkvu, i mada je odavno prestala da veruje, smetalo joj je što čuje psovku na svetom mestu. Takva je moć onoga čemu su nas naučili u detinjstvu. Čak ni ona, za koju su sveci i čuda sada samo obične fantazije, nikada ne bi opsovala u blizini krsta.

Ali Ricolijeva je bila previše besna da bi brinula o rečima koje joj naviru na usta, čak i na ovom svetom mestu. Kosa joj je bila raščupanija nego obično, divlja crna griva koja je blistala od istopljenog snega. Kostii njenog lica štrčale su pod ostrim uglovima ispod blede kože. Na mutnom svetlu kapele oči su joj bile blistave žeravice, potpaljene gnevom. Pravednički gnev uvek je bio gorivo koje je pokretalo Džejn Ricoli, sama srž onoga što ju je teralo da progoni čudovišta. Danas je, međutim, delovala gotovo grozničavo, a lice joj je bilo suvlje, kao da je sada taj plamen sagoreva iznutra.

Mora nije želela da raspiruje tu vatru. Potrudila se da joj glas bude trezven, pitanja stručna. Naučnica koja se bavi činjenicama, a ne osećanjima.

Uhvatila je ruku sestre Kamile i ispitala lakat. „Mlitava je. Nema mrtvačke ukočenosti.“

„Znači, manje od pet-šest sati?“

„Ali ovde je i prilično hladno.“

Ricolijeva se posprdno nasmejala, tako da joj je iz usta izašao oblak pare. „Ma nije moguće.“

„Rekla bih da je malo iznad nule. Mrtvačka ukočenost će kasnije da nastupi.“

„Za koliko bi nastupila?“

„Mogla bi čak i da ne nastupi.“

„A njeno lice? Fiksirane pege?“

„Mrtvačke pege mogle su da nastanu i u roku od pola sata. One nam nisu od prevelike koristi za utvrđivanje vremena smrti.“

Mora je otvorila torbu i izvadila hemijski termometar da izmeri temperaturu okruženja. Osmotrla je brojne slojeve odeće na žrtvi i odlučila da ne meri i rektalnu temperaturu, sve dok telo ne prenesu u mrtvačnicu. Prostorija je bila slabo osvetljena – tu nije mogla da pre umetanja toplomera

definitivno odbaci mogućnost seksualnog napada. Skidanje odeće takođe može da uništi dokazni materijal. Umesto toga je uzela špriceve da izvuče očnu tečnost, radi utvrđivanja nivoa kalijuma posle smrti. Uz pomoć nje moći će tačnije da odredi vreme kada je nastupila.

„A druga žrtva?“, upitala je Mora dok je probadala levo oko i polako punila špric očnom tečnošću.

Ricolijeva je zgroženo zastenjala kada je to videla, pa skrenula pogled. „Žrtva pronađena kraj vrata jeste sestra Ursula Roulend, šezdeset tri godine. Sigurno je neka žilava matorka. Rekli su da je mrdala rukama kada su je ubacivali u kola hitne. Frost i ja smo stigli baš kada su odlazili.“

„Koliko su teške njene povrede?“

„Nisam je videla. Poslednji izveštaj koji smo dobili iz Bolnice svetog Franje kaže da je upravo operišu. Višestruke frakture lobanje i krvarenje u mozgu.“

„Isto kao i ova žrtva.“

„Da. Kao Kamila.“ Bes se vratio u detektivkin glas.

Mora se pridigla, pa ostala da stoji, drhteći. Pantalone su joj bile upile ledenu vodu sa natopljenog kaputa te joj se činilo da su joj se listovi sledili. Preko telefona su joj rekli da je mesto zločina u zgradi i zato nije iz kola ponela ni šal ni vunene rukavice. Ova prostorija bez grejanja bila je tek malčice toplija od dvorišta po kome je šibala susnežica. Gurnula je ruke u džepove kaputa i zapitala se kako Ricolijeva, takođe bez rukavica i šala, uspeva da toliko dugo ostane u ledenoj kapeli. Ricolijeva kao da je u sebi nosila lični izvor toplote, groznicu svog gneva, i mada su joj usne poplavele, nije žurila da potraži neku topliju prostoriju.

„Zašto je ovde toliko hladno?“, upitala je Mora. „Ne mogu da zamislim da vrše službu u ovoj prostoriji.“

„I ne vrše. Ovaj deo zgrade se zimi nikada ne koristi – preskupo je za grejanje. Sada ih ionako ovde premalo živi. Za misu koriste kapelicu pored župnog dvora.“

Mora je pomislila na tri sestre koje je videla kroz prozor, sve tri starice. Ove sestre su plamenovi na izdisaju, gasnu jedna po jedna.

„Ako se ova kapela ne koristi“, rekla je, „šta su žrtve tražile u njoj?“

Ricolijeva je uzdahnula, izbacivši paru kao zmajev dah. „Niko ne zna. Opatica kaže da je poslednji put videla Ursulu i Kamilu kako se sinoć mole, negde oko devet. Kada se nisu pojavile na jutarnjim molitvama, sestre su pošle da ih traže. Nisu očekivale da će ih ovde naći.

„Ovoliki udarci u glavu. Deluje mi kao provala besa.“

„Ali pogledaj joj lice“, rekla je Ricolijeva pokazavši na Kamilu. „Nije je udarao po licu. Lice je poštdeo. Po tome mi se čini da napad nije bio lične prirode. Kao da nije udarao nju samu, već ono što ona *jeste*. Ono što ona predstavlja.“

„Autoritet?“, upitala je Mora. „Moć?“

„Zanimljivo. Ja bih pre pomislila na veru, nadu i milosrđe.“

„Pa, ja sam pohađala katoličku gimnaziju.“

„Ti?“ Ricolijeva je prezrivo frknula. „Nikada ne bih rekla.“

Mora je duboko udahnula ledeni vazduh i digla pogled ka krstu, prisetivši se godina provedenih na Akademiji svetih Mladenaca. I posebnih muka na koje ih je bacala sestra Magdalena, koja je predavala istoriju. Muke nisu bile telesne, već duševne, a sestra je umela brzo da proceni koja devojka, po njenom sudu, pati od preteranog samopouzdanja. Kada je imala četrnaest godina, Mori najbolji prijatelji nisu bili ljudi, već knjige. Lako je savladavala školske zadatke, i time se ponosila. A time je i navukla gnev sestre Magdalene. Za Morino vlastito dobro, to bogohulno dičenje sopstvenom

pameću moralo je da se suzbije i preobrazi u skromnost. Sestra Magdalena bacila se na taj zadatak sa zlobnim zadovoljstvom. Ismevala je Moru na časovima, pisala zajedljive primedbe na marginama njenih besprekornih zadataka i glasno uzdisala kad god bi Mora digla ruku da nešto pita. Na kraju, Mora je samo pokorno ćutala.

„Nekada su me zastrašivale“, rekla je Mora. „Časne sestre.“

„Mislila sam da tebe ništa ne može da uplaši, doktorka.“

„Plaši mene mnogo šta.“

Ricolijeva se nasmejala. „Ali ne i leševi, a?“

„Na svetu postoji mnogo strašnijih stvari nego što su leševi.“

Ostavile su Kamilino telo da leži na postelji od hladnog kamena i ponovo obišle sobu, ka krvavom podu gde je pronađena Ursula, još živa. Fotograf je završio svoj posao i otišao; u kapeli su ostale samo su Mora i Ricolijeva, dve usamljene žene čiji glasovi odjekuju među mračnim zidovima. Mora je kapele uvek doživljavala kao univerzalna svetišta gde čak i duše nevernika mogu naći utehu. Ali na ovom sumornom mestu kojim je nedavno stupala Smrt, prezriva prema svetim simbolima, ona nije nalazila nikakvu utehu.

„Sestru Ursulu su našli tačno ovde“, rekla je Ricolijeva. „Ležala je glavom prema oltaru.“

Kao da je ničice pala pred raspećem.

„Taj lik je zver nad zverima“, rekla je Ricolijeva, a te besne reči su se odlomile kao krhotine leda. „Eto s kim imamo posla. S manijakom. Ili s nekim narkomanskim ološem koji je tražio nešto da ukrade.“

„Ne znamo je li muško.“

Ricolijeva je mahnula prema telu sestre Kamile. „Misliš da je ovo uradila žena?“

„I žena može da zamahne čekićem. Da slomi lobanju.“

„Našli smo otisak stopala. Tamo, na pola prolaza. Meni liči na muški broj 43.“

„Možda neki bolničar iz hitne?“

„Ne, njihove otiske možeš da vidiš ovde, pored vrata. Onaj u prolazu je drugačiji. *Njegov.*“

Vetar je dunuo i prozori su zazvečali a vrata zaškripala kao da ih cima nevidljiva ruka koja očajnički želi da uđe. Detektivkine usne bile su sasvim poplavele, a lice joj prebledelo kao u leša, ali nije pokazivala nameru da pređe u neku topliju prostoriju. To je bila Ricolijeva, previše tvrdoglava da prva popusti. Da prizna da je došla do granica izdržljivosti.

Mora je pogledala dole na kameni pod gde je donedavno ležala sestra Ursula, i morala je da se složi sa slutnjama Ricolijeve, da je napad delo poremećene osobe. Tu, u tim krvavim mrljama, naziralo se ludilo. U udarcima po lobanji sestre Kamile. Ili ludilo, ili zlo.

Ledeni vetar kao da joj je sada dunuo pravo uz kičmu. Ispravila se, zadrhtala i pogled joj se zaustavio na raspeću. „Smrzla sam se“, rekla je. „Možemo li negde da se zagrejemo? Da popijemo kafu?“

„Završila si ovde?“

„Videla sam sve što je trebalo. Ostalo će nam reći autopsija.“

DVA

Izašle su iz kapele i prekoračile policijsku traku, koja je u međuvremenu pala s vrata i sada ležala okovana ledom. Vetar im je cimao kapute i šibao lica dok su išle stazicom, očiju skupljenih zbog naleta pahuljica. Kada su zakoračile u mračni ulaz, Mora je osetila tek šapat toplote na svom otupelom licu. Namirisala je pržena jaja, staru farbu i ustajali zadah prastarog sistema grejanja, koji zrači prašinu.

Pošle su polumračnim hodnikom sledeći zveckanje posuđa i ušle u sobu obasjanu neonskim svetlom, što je bio neobično savremen detalj. Bleštala je, jarka i nimalo laskava za izborna lica redovnica koje su sedele oko oguljenog trpezarijskog stola. Njih trinaest – nesrećan broj. Bile su usredsređene na komade platna s vedrim cvetnim šarama, svilene trake i poslužavnike sa suvom lavandom i ružinim laticama. Čas domaćinstva, pomislila je Mora posmatrajući artritične ruke kako sipaju bilje i vezuju trake oko vrećica. Jedna časna sestra sedela je pogrbljena u invalidskim kolicima. Bila je nagnuta u stranu, s levom rukom zgrčenom na naslonu, nalik na kandžu, a lice joj je podsećalo na napola istopljenu masku. Surove posledice moždanog udara. A ipak je ona prva primetila dva uljeza, i zastenjala je. Ostale sestre digle su pogled i okrenule se ka Mori i Ricolijevoj.

Kada se zagledala u ta stara lica, Moru je začudila krhkost koju je videla. Nije se susrela sa strogim, autoritativnim

likovima koje je pamtila, već sa zbunjenim pogledima, koji od nje očekuju objašnjenje ove tragedije. Nije joj prijao taj novi položaj, kao kada odraslo dete prvi put shvati da su ono i roditelji zamenili uloge.

Ricolijeva je upitala: „Može li mi neko reći gde je detektiv Frost?“

Odgovorila je žena izmoždenog lika koja je upravo izašla iz susedne kuhinje s čistim šoljicama i tacnama za kafu na poslužavniku. Bila je odevena u izbledeo plavi džemper pun masnih mrlja, a kroz mehure sapunice na njenoj levoj ruci iskrio je sitan dijamant. Nije časna sestra, pomislila je Mora, već zaposlena u župnom domu, stara se o ovoj sve slabاشnijoj zajednici.

„Još razgovara s opaticom“, rekla je žena. Mahnula je glavom ka vratima i pramen smeđe kose joj je pao preko namrštenog čela. „Njena kancelarija je u onom hodniku.“

Ricolijeva je klimnula glavom. „Znam.“

Ostavile su jarko svetlo te prostorije i nastavile hodnikom. Mora je tu osetila promaju, šapat ledenog vazduha, kao da je pored nje prošao duh. Nije verovala u zagrobni život, ali kada je pratila korake nedavno umrlih, ponekad se pitala da li njihova smrt ostavlja neki trag, nekakav slabاشni energetski poremećaj koji mogu da oseće oni koji ih slede.

Ricolijeva je zakucala na vrata opatice, i drhtav glas je rekao: „Napred.“

Zakoračivši u sobu, Mora je osetila miris kafe, opojan kao parfem. Videla je zidove obložene tamnim drvetom i jednostavno raspeće iznad stola od hrastovine. Iza tog stola sedela je pogrbljena časna sestra čije su oči bile toliko uveličane naočarima da su ličile na ogromna plava jezercа. Delovala je jednako staro kao njene slabاشne sestre što su sedele oko trpezarijskog stola, a naočare su joj delovale preteško, kao da

će joj svakog trenutka povući lice na sto. Ali oči koje su zurile kroz ta debela stakla bile su budne i zračile su bistrinom uma.

Partner Ricolijeve, Bari Frost, smesta je odložio kafu i ustao, iz ljubaznosti. Frost kao da je svakome bio mlađi brat, jedini policajac u odeljenju za ubistva koji je mogao da uđe u sobu za ispitivanje i natera osumnjičenog da poveruje kako mu je on najbolji prijatelj. Bio je takođe jedini policajac u odeljenju kome nikada nije smetalo da radi s čudljivom Ricolijevom, koja se čak i sad mrštila na njegovu šolju kafe, bez sumnje razmišljajući o tome kako je, dok se ona smrzavala u kapeli, njen ortak udobno sedeo u ovoj toploj sobi.

„Časna majko“, rekao je Frost, „ovo je doktorka Ajls, medicinski istražitelj. Doktorka, ovo je majka Meri Klement.“

Mora je pružila ruku opatici. Opatičina šaka bila je čvorovata, koža kao suvi papir prevučen preko kostiju. Dok su se rukovale, primetila je bež boju kako proviruje ispod crnog rukava. Znači, tako sestre opstaju u ovako ledenoj zgradi. Ispod vunene halje opatica je na sebi imala dugački donji veš.

Izobličene plave oči zurile su kroz debela stakla. „Medicinski istražitelj? To znači da ste lekar?“

„Da. Patolog.“

„Proučavate uzroke smrti?“

„Tako je.“

Opatica je zastala, kao da prikuplja hrabrost da postavi sledeće pitanje. „Jeste li već bili u kapeli? Jeste li videli...?“

Mora je klimnula glavom. Želela je da preseče pitanje za koje je znala da će uslediti, ali nije mogla da bude gruba prema jednoj časnoj sestri. Bez obzira na što joj je bilo četrdeset godina, i dalje se osećala uznemireno u prisustvu crne halje.

„Je li...?“ Glas Meri Klement prešao je u šapat. „Je li sestra Kamila mnogo patila?“